

Noul Cod de procedură civilă

Principii fundamentale

Preocupări ale legiuitorului

- **Accesul justițiabililor la mijloace și forme procedurale mai simple.**
- **Asigurarea premiselor pentru soluționarea corectă în fond a cauzelor, în cadrul sistemului justiției naționale (vezi CEDO).**
- **Remedii pentru eliminarea practicii neunitare.**

Reglementarea principiilor fundamentale

- **Îndatoriri privind primirea și soluționarea cererilor;**
- **Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil;**
- **Legalitatea;**
- **Egalitatea;**
- **Dreptul de dispoziție al părților;**
- **Obligațiile părților și terților în desfășurarea procesului:**
- **Buna-credință;**
- **Dreptul la apărare;**
- **Contradictorialitatea;**
- **Oralitatea;**
- **Nemijlocirea;**
- **Publicitatea;**
- **Continuitatea;**
- **Respectarea principiilor fundamentale;**
- **Rolul judecătorului în aflarea adevărului.**

Alte direcții adoptate de legiuitor

- **Reașezarea competenței materiale, pentru a asigura apropierea justiției de cetățean dar și unitatea soluțiilor jurisprudențiale.**
- **Procedura de citare și comunicare a actelor procedurale.**
- **Procedura contencioasă.**
- **Procedura necontencioasă.**
- **Executarea silită.**
- **Procedurile speciale.**

Rolul judecătorului în aflarea adevărului - art. 22

- (1) Judecătorul soluționează litigiul conform regulilor de drept care îi sunt aplicabile.**
- (2) Judecătorul are îndatorirea să stăruie, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșeală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale. În acest scop, cu privire la situația de fapt și motivarea în drept pe care părțile le invocă, judecătorul este în drept să le ceară să prezinte explicații, oral sau în scris, să pună în dezbaterea acestora orice împrejurări de fapt sau de drept, chiar dacă nu sunt menționate în cerere sau în întâmpinare, să dispună administrarea probelor pe care le consideră necesare, precum și alte măsuri prevăzute de lege, chiar dacă părțile se împotrivesc.**
- (3) Judecătorul poate dispune introducerea în cauză a altor persoane, în condițiile legii. Persoanele astfel introduse în cauză vor avea posibilitatea, după caz, de a renunța la judecată sau la dreptul pretins, de a achiesa la pretențiile reclamantului ori de a pune capăt procesului printr-o tranzacție.**
- (4) Judecătorul dă sau restabilește calificarea juridică a actelor și faptelor deduse judecății, chiar dacă părțile le-au dat o altă denumire. În acest caz judecătorul este obligat să pună în discuția părților calificarea juridică exactă.**
- (5) Cu toate acestea, judecătorul nu poate schimba denumirea sau temeiul juridic în cazul în care părțile, în virtutea unui acord expres privind drepturi de care, potrivit legii, pot dispune, au stabilit calificarea juridică și motivele de drept asupra cărora au înțeles să limiteze dezbaterile, dacă astfel nu se încalcă drepturile sau interesele legitime ale altora.**
- (6) Judecătorul trebuie să se pronunțe asupra a tot ceea ce s-a cerut, fără însă a depăși limitele investiției, în afară de cazurile în care legea ar dispune altfel.**
- (7) Ori de câte ori legea îi rezervă judecătorului puterea de apreciere sau îi cere să țină seama de toate circumstanțele cauzei, judecătorul va ține seama, între altele, de principiile generale ale dreptului, de cerințele echității și de buna-credință.**

Aplicarea legii de procedură civilă

Art. 24 Legea aplicabilă proceselor noi

- Dispozițiile legii noi de procedură se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acesteia în vigoare.

Art. 25 Legea aplicabilă proceselor în curs

- (1) Procesele în curs de judecată, precum și executările silite începute sub legea veche rămân supuse acelei legi.
- (2) Procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe, potrivit legii sub care au început. În caz de trimitere spre rejudecare, dispozițiile legale privitoare la competență, în vigoare la data când a început procesul, rămân aplicabile.
- (3) În cazul în care instanța investită este desființată, dosarele se vor trimite din oficiu instanței competente potrivit legii noi. Dispozițiile alin. (1) rămân aplicabile.

Legea aplicabilă

Art. 26 Legea aplicabilă mijloacelor de probă

- (1) [\[1\]](#) Legea care guvernează condițiile de admisibilitate și puterea doveditoare a probelor preconstruite și a prezumțiilor legale este cea în vigoare la data producerii ori, după caz, a săvârșirii faptelor juridice care fac obiectul probațiunii.
- (2) Administrarea probelor se face potrivit legii în vigoare la data administrării lor.

Art. 27 Legea aplicabilă hotărârilor

- Hotărârile rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.